

Zygmunt Foltyński

1923–1993

Zygmunt Foltyński urodził się 3 marca 1923 roku w Odolanowie koło Ostrowa Wlkp. W styczniu 1940 roku został wywieziony na prace przymusowe do Niemiec. W lutym 1945 roku zbiegł do Włoch, skąd został przewieziony do Anglii. Od czerwca 1945 roku pracował jako tłumacz w Amerykańskim Czerwonym Krzyżu, początkowo w Londynie, a od 1946 roku w Heidelbergu w Niemczech. Do kraju wrócił we wrześniu 1947 roku.

Po ukończeniu Gimnazjum Handlowego w Chorzowie w 1949 roku rozpoczął studia w Akademii Handlowej w Poznaniu. Przez cały okres studiów był stypendystą – praktykantem Narodowego Banku Polskiego. Dyplom magisterski (z wynikiem bardzo dobrym) uzyskał w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu w 1953 roku, już od 1951 roku pracował tu w charakterze zastępcy asystenta w Katedrze Finansów. Pracując przez cały czas na tej samej uczelni, przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej i w 1983 roku uzyskał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego.

Profesor Zygmunt Foltyński był jednym z inicjatorów badań z zakresu międzynarodowych aspektów funkcjonowania gospodarki i firmy prowadzonych w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Wydane w 1970 roku dwie książki: *Teoria handlu międzynarodowego* i *Międzynarodowy system walutowy w gospodarce kapitalistycznej* stanowiły próbę oryginalnej klasyfikacji i systematyzacji teorii pieniądza oraz teorii handlu międzynarodowego. Inspiracje do ich przygotowania zrodziły się podczas rocznego pobytu Profesora w Cambridge, w stanie Massachusetts, w USA w latach 1967–1968 i podczas spotkań z takimi wybitnymi naukowcami, jak P. Samuelson, W. Leontieff i G. Haberler.

W życiorysie naukowym Profesora niewątpliwie bardzo dużą rolę odegrały staże i wykłady za granicą. Były one inspiracją do rozwoju nowych kierunków badań i weryfikacją jego poglądów. Warto wspomnieć o wyjazdach do Wielkiej Brytanii (1958–1960), wspomnianego wcześniej Cambridge (USA) (1967–1968), czy też University of New York w Buffalo (USA) (1980–1981).

Profesor Zygmunt Foltyński był osobą o bardzo szerokich horyzontach naukowych. Potrafił objąć merytorycznie całość zagadnień związanych z funkcjonowaniem wymiany międzynarodowej: od ujęć modelowych makroekonomicznych na bardzo

wysokim poziomie abstrakcji do zachowań firmy na rynkach zagranicznych w wymiarze bardzo konkretnych działań i narzędzi.

Profesor Zygmunt Foltyński był jednym z prekursorów rozwoju marketingu w Polsce i twórcą tzw. poznańskiej szkoły marketingu. Na początku lat 70. powstało kilkadziesiąt publikacji z zakresu marketingu przygotowanych przez Profesora lub pod jego kierunkiem przez zespół asystentów i doktorantów. *Marketing w handlu zagranicznym* stał się uznanym ogólnopolskim podręcznikiem z zakresu marketingu międzynarodowego. Warto podkreślić, że wszystkie opracowania z zakresu marketingu oparte były na najnowszych koncepcjach prezentowanych w literaturze światowej, a także na realizowanych projektach naukowo-badawczych na rzecz praktyki gospodarczej, co istotnie podnosiło ich walor dydaktyczno-poznawczy.

Obok działalności badawczej, publikacyjnej i dydaktycznej Profesor Foltyński angażował się w działalność popularyzującą najnowsze koncepcje zarządzania firmą. Rozwiniął bardzo bliskie kontakty z praktyką gospodarczą. W latach 70. zorganizował wiele wartościowych konferencji oraz seminariów ogólnopolskich i międzynarodowych na temat różnych aspektów działalności marketingowej firmy na rynkach zagranicznych. Był współtwórcą i aktywnym działaczem Polskiego Towarzystwa Marketingowego.

Profesor Zygmunt Foltyński od 1973 roku był kierownikiem Zakładu Ekonomii Handlu Zagranicznego. W latach 1978–1980 był zastępcą dyrektora Instytutu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, a od 1981 roku pełnił funkcję dyrektora tego Instytutu. W 1983 roku został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Profesor należał do nielicznych osób ze swojego pokolenia, które znały bardzo dobrze język angielski (biegle władał również językiem niemieckim). Jego rozliczne międzynarodowe kontakty sprawiły, że jego asystenci i doktoranci mieli dostęp do najnowszej literatury światowej, na przykład do dziesiątków artykułów i książki Philipa Kotlera *Marketing Management*. W latach 70. była to w Polsce rzadkość, a dla nas asystentów duża możliwość kontaktu ze światową literaturą, do której dostęp wtedy był bardzo ograniczony.

Wokół Profesora zawsze gromadziła się duża grupa asystentów i doktorantów. Lubił się z nimi spotykać, dyskutować. Było to szalenie interesujące i pouczające, integrowało osoby często o różnym temperamencie i wieku. Znane były prawie codzienne spotkania w „Klubie na drugim piętrze” lub w pokoju Profesora (tuż obok Klubu): kawa, pączki, rozmowy (również pozamerytoryczne). Profesor wypromował 9 doktorów. Część z nich osiągnęła najwyższe tytuły naukowe, część działa w praktyce i polityce na bardzo ekspozycyjnych stanowiskach.

Na przełomie lat 70. i 80. wyczuwało się, iż Profesora coś gnębi. Chciał zmienić otoczenie. Wyjazd za granicę stał się dla niego istotnym życiowym celem. Obserwowa-

liśmy to wszystko bezpośrednio, czując niepokój związany z planami wyjazdowymi szefa. Był nam bardzo potrzebny, wtedy i później. W 1983 roku Profesor wyjechał na dwa lata do Zambii w charakterze profesora wizytującego na University of Zambia i doradcy Banku Zambii.

Po pobycie w Afryce Profesor nie wrócił już do Polski. Wyjechał do Niemiec. Od 1985 roku pracował na stanowisku profesora w University of Southern California.

Wyjazd Profesora z dzisiejszej perspektywy wolnej i demokratycznej Polski byłby normalnym etapem kariery naukowej – wtedy brak powrotu w ściśle określonym czasie stanowił wykroczenie niezgodne z prawem i de facto oznaczał banicję.

Profesor Zygmunt Foltyński zmarł w Niemczech 28 maja 1993 roku.

Krzysztof Fonfara